

Houten maken we samen

Beleidsakkoord 2014 – 2018

'Houten maken we samen' is het motto van het beleidsakkoord voor 2014-2018. We verwoorden hierin ons vertrouwen in een krachtige gemeente vol mogelijkheden en ambities. De inwoners van Houten verdienen dat de kwaliteiten die Houten nu heeft, behouden blijven. Ook na de noodzakelijke ombuigingen van de afgelopen jaren hebben we een goed sociaal vangnet, goede voorzieningen en een uitstekend klimaat om te ondernemen.

Wij zetten uitdrukkelijk in op het vrijmaken en kanaliseren van de veranderkracht van de samenleving. Dat is wat we nodig hebben. Want de veranderkracht van Houten zit in de samenleving zelf. Dat past in onze visie dat de gemeente niet meer de vanzelfsprekende partij is die uiteenlopende wensen uit de samenleving financiert en uitvoert.

Wij hebben de ambitie om - veel meer dan in het verleden - burgers, bedrijven en partners samen te brengen en waar mogelijk taken los te laten of over te dragen zodat de samenleving zélf oppakt wat gedaan moet worden. Daarnaast willen we - meer dan nu - in staat zijn snel en flexibel in te spelen op initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijk partners. Ook de route die we bewandelen met deze initiatieven gaat uit van het stimuleren van het zelf-organiserend vermogen van bewoners en van samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en bedrijven. Daarbij gaan wij uit van mondige en zelfstandige burgers en voelen ons verantwoordelijk voor de kwetsbaardere groepen. We trekken ons als gemeente, als overheid, niet terug, maar acteren in toenemende mate als partner en doen actief mee vanuit de juiste rol.

Het wordt dé grote opgave voor de komende raadsperiode om deze bestuursstijl, gericht op verbinden en betrekken van de samenleving, in alle beleidsterreinen effectief in te zetten. Wij zetten de continuïteit van de woon- en werkkwaliteit van Houten centraal, vanuit een financieel gezonde basis. Tegelijkertijd komen er belangrijke decentralisatieopgaven in de zorg op de gemeente af, waarbij kansen en risico's zorgvuldig tegen elkaar moeten worden afgewogen en waarbij de zorg beschikbaar en toegankelijk blijft voor wie die zorg nodig heeft. En ook de duurzame energieagenda, de (door)ontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk en het invullen van de bouwlocaties binnen de Rondweg zijn belangrijke veranderopgaven voor de komende jaren. Vanzelfsprekend moeten we in tijden dat gemeente een aantal financiële uitdagingen tegemoet gaat zorgen voor een financieel gezond meerjarenperspectief om de effecten van de rijksbezuinigingen op te vangen en zorgen dat we als gemeente zelf de regie houden. Tegelijkertijd willen we ook blijven investeren met publiek en private partners. Daarom zullen we een deel van de beschikbare reserves hiervoor inzetten zodat initiatieven kansrijker worden.

'Durf' is een ander belangrijk ingrediënt om invulling te geven aan ons motto. Ruimte geven aan de samenleving betekent immers ook het wegnemen van belemmeringen en regels, maar dat kan botsen met belangen die ook beschermd moeten worden. Dat gaan we tegenkomen en zullen we opzoeken, in ontmoetingen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Dit beleidsakkoord geeft de hoofdlijnen van de ambities weer in vier hoofdstukken:

1. Duurzame kwaliteit; goede voorzieningen en aangenaam wonen (p. 3-5);
2. Sociale kracht; werk, bijstand, zorg en samenleving (p. 6-9);
3. Vernieuwend bestuur; de rol van de gemeente in de Houtense samenleving (p. 10-12);
4. Gezonde financiële basis; stabiliteit en verstandig beheer van inkomsten en uitgaven (p. 13-14).

Alle politieke partijen van Houten zijn uitgenodigd om input te leveren voor het voorliggende akkoord. De fracties van GroenLinks en SGP hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Waar mogelijk hebben we de aangedragen ideeën in de teksten ingepast.

Bij dit beleidsakkoord horen twee aanvullende documenten:

- het Bestuursakkoord, waarin de nieuwe bestuursstijl nader wordt beschreven;
- het Wethoudersakkoord, waarin de vier wethouders aangeven hoe zij binnen hun eigen portefeuille inhoud geven aan de nieuwe bestuursstijl van Houten en hoe het college van B&W de onderlinge samenwerking ziet en het collegiaal (en integraal) bestuur vorm gaat geven.

1. Duurzame kwaliteit: ontspannen en verantwoord wonen en werken

Duurzaamheid

Wij zetten in de komende vier jaar belangrijke stappen in de richting van de doelstellingen van het Milieubeleidsplan om in 2040 energieneutraal te zijn. Voor de komende periode geldt een doelstelling van 16%. Houten biedt goede mogelijkheden voor energiebesparing, energiezuinig bouwen en het opwekken van duurzame energie. Er zal daarom breed op realisatie van deze opties worden ingezet, door initiatieven van inwoners en ondernemers te faciliteren en door als gemeente zelf het goede voorbeeld te geven.

- We realiseren ons dat windenergie de meest kansrijke optie is om de 16% doelstelling te halen, omdat hiermee snel volume kan worden gerealiseerd. Het initiatief voor Windpark Goyerbrug biedt hiervoor de mogelijkheid. Het wordt gerealiseerd op een zoeklocatie uit de ruimtelijke visie voor het Eiland van Schalkwijk en is opgenomen in de plannen voor realisatie van 65 MW windenergie van de Provincie Utrecht.
Eerst, conform eerdere besluitvorming in de raad, zal nog dit jaar evaluatie van Windpark Houten plaatsvinden, zodat de uitkomst kan worden benut bij het bepalen van de kaders voor een nieuw windpark. Direct daarna kan dan worden gestart met behandeling van de aanvraag voor een nieuw windpark. Bij de voorbereiding van de besluitvorming wordt veel waarde gehecht aan draagvlak in de directe omgeving. De initiatiefnemer heeft hierbij een belangrijke rol.
- We willen het milieubewustzijn van onze inwoners omzetten in daadwerkelijke acties. Dit doen wij onder meer door het instellen van een Energieplatform: dit is een informatieloket en denktank vanuit de gemeente met en voor inwoners, instellingen en bedrijven om duurzame initiatieven te ondersteunen. Zo kunnen initiatiefnemers via het Energieplatform bijvoorbeeld informatie krijgen over (lokale, nationale of Europese) subsidies, hun kennis vergroten over energiebesparing (bijvoorbeeld door een energiefoto van hun huis) of het verduurzamen van het energieverbruik. Ook komen zij hierdoor in contact met andere initiatiefnemers, bijvoorbeeld om samen te investeren in zonnepanelen op andere gebouwen dan hun eigen huis. Naast de energievraagstukken zal het Energieplatform ook samen met de deelnemers onderzoeken hoe mensen gestimuleerd kunnen worden om minder afval te produceren of afval nog meer gescheiden aan te leveren.
- We faciliteren goede initiatieven met inzet van een 'toekomstfonds'. Dit fonds richt zich op herontwikkeling, initiatieven voor energietransitie en afboeken van de boekwaarde op gebouwen tot een reële commerciële of maatschappelijke waarde. Langs deze lijn brengen we initiatieven van inwoners, instellingen en bedrijven bij elkaar, bieden we een netwerk en een financiële bijdrage.
Om goede initiatieven verder te faciliteren, versterken we daarnaast de ecologische kennis in de gemeentelijke organisatie.
- Om de jeugd bewust te maken en in de toekomst voldoende vakmensen te hebben om de energietransitie vorm te geven is het van belang dat Houtense scholen in hun opleiding aansluiten op duurzaamheidsvraagstukken. Hierbij denken we aan stages bij energiebedrijven of opleiden voor werk in de duurzame recreatie.
- Duurzaamheid is ook het gebruikmaken van de natuur om ons heen. Door gebruik van streekproducten van het Eiland van Schalkwijk of het Kromme Rijngebied te stimuleren worden de lokale economie en het milieu ondersteund. Het buitengebied is daarom bij uitstek een kansrijk gebied voor duurzame initiatieven voor de productie van levensmiddelen maar ook voor duurzame energie en duurzame recreatie.
- Tenslotte zien we de komende jaren energiebesparing bij zowel bestaande bouw als nieuwbouw als kansrijke opties om de energiedoelstelling uit het Milieubeleidsplan dichterbij te brengen.

Ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en leefmilieu

Houten is een zeer aantrekkelijke, geliefde woon- en leefgemeente. We koesteren deze kwaliteit en willen dat er ook in de toekomst voldoende aanbod is om verschillende groepen (jongeren, ouderen, gezinnen en speciale doelgroepen) op een prettige manier in Houten te kunnen laten wonen.

- Een gevarieerde groenvoorziening binnen onze gemeente draagt bij aan een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Om het groene karakter te waarborgen richten we de openbare ruimte zo groen mogelijk in.
- De in de afgelopen vier jaar op het Eiland van Schalkwijk toegepaste 'uitnodigingsplanologie' vertalen we door naar de rest van de gemeente. Uiteraard is er een visie en zijn er kaders, bijvoorbeeld ten aanzien van beeldkwaliteit, participatie en bouwen voor doelgroepen. De gebiedsvisie en de mogelijkheden om ontwikkelingen te kunnen realiseren staan centraal.
- We hebben oog voor de demografische ontwikkelingen en zullen hier goed op inspelen. We willen ook in de toekomst voldoende voorzieningen en woningen voor ouderen en voor starters. Het aan de woningbehoefte gerelateerd invullen van inbreidingslocaties is hierbij een belangrijk instrument. Ook het ombouwen van leegstaande (kantoor-)gebouwen biedt mogelijkheden voor verruiming van het woningaanbod. We denken dan vooral aan verruiming van het woonaanbod voor ouderen en jongeren (starters). Ook studentenhuisvesting is een optie.
Het college komt nog in 2014 met een plan dat aangeeft hoe in te spelen op de demografische ontwikkelingen. Dat plan houdt rekening met de regionale context en geeft onder meer aan hoe de doorstroming op de woningmarkt kan worden gestimuleerd.
- Het spreekt vanzelf dat Houten oog houdt voor de doelstelling met betrekking tot de financiële toegankelijkheid van het woningaanbod via sociale koop- en huurwoningen. Via een nog in 2014 te verrichten woningmarktanalyse vertalen we deze doelstellingen in een concreet en gekwantificeerd woningbouwprogramma.
- In samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars en particulieren die hiertoe plannen hebben, zoeken we naar nieuwe woonvormen en digitale toepassingen voor ouderen en naar oplossingen voor toekomstbestendig bouwen. Initiatieven hiervoor zullen wij actief ondersteunen.
- Bij de invulling van woonbehoeften heeft Houten een traditie opgebouwd van huisvestingsopties voor speciale doelgroepen. Denk daarbij aan het Thomashuis, het Timonhuis, Leestaete, Fokuswoningen en woningen voor beschermd wonen en ambulante begeleiding van Stichting Beschermende Woonvormen Utrecht.
We staan sympathiek tegenover dit soort individuele initiatieven, maar vinden dat de financiële dekking daarvan goed geregeld moet zijn en zullen ons daar regionaal en richting de centrumgemeente voor inspannen.
- Voor 't Goy, Schalkwijk en Tull en 't Waal gelden de leefbaarheidsplannen als uitgangspunt van beleid. Kleinschalige woningbouw is nodig om de kernen te versterken. Verdere ontwikkeling van het buitengebied richt zich vooral op recreatie en landbouw, in een goede balans met wonen en natuur.
- De fruitteelt is sinds jaar en dag een belangrijke economische sector in ons buitengebied. De problematiek rond de spuitzones heeft de verhoudingen rond de bedrijfsvoering en woonfuncties gewijzigd. We willen in gesprek met de fruitsector om te werken aan een convenant met als inzet onder meer het toepassen van driftreducerende maatregelen, ook in bestaande situaties. Tevens willen we in gesprek met omwonenden om ook andere opties te verkennen. De komende uitspraken van de Raad van State over verschillende bestemmingsplannen buitengebied zullen bijdragen aan een juridisch kader hiervoor. Deze aanpak beoogt per situatie een maatwerk oplossing te bieden, om daarmee planschadesituaties te voorkomen.

Openbare ruimte

De Houtense openbare ruimte is - ondanks de ombuigingen van de laatste jaren - van een hoge kwaliteit. Ook in de komende jaren zetten we in op behoud van dit kwaliteitsniveau, tegen lagere lasten.

- Hiervoor is het van belang dat inwoners en ontwikkelaars hieraan een actieve bijdrage gaan of blijven leveren. Onderwerpen als sociale veiligheid, het adopteren van groen of van speeltoestellen of op een andere wijze verantwoordelijkheid nemen voor de openbare ruimte in de buurt ondersteunen we nadrukkelijk.
- Om ook in de toekomst de kwaliteit te waarborgen ontwikkelen we in deze collegeperiode financieel beleid voor de betaalbaarheid van de openbare ruimte op de lange termijn.

Mobiliteit

De bereikbaarheid van, naar en binnen Houten is erg belangrijk voor het aantrekkelijk houden van Houten als een thuis voor inwoners en als vestigingsplaats voor instellingen en bedrijven.

- We willen de verkeersveiligheid verbeteren door huidige knelpunten in het verkeer op te lossen, zoals op de Odijkseweg en bij De Brug.
- Ook de bereikbaarheid met het openbaar vervoer (OV) moet in samenwerking met regionale partners aangepakt worden. Zo maakt het college zich er sterk voor dat de Uithof en het Antoniusziekenhuis in Nieuwegein ook in de avonden beter bereikbaar worden. Ook het openbaar vervoer van en naar de kleine kernen geven we de aandacht die het verdient. Samen met belangenorganisaties wordt gewerkt aan een 'servicenetwerk' binnen de Rondweg en tussen de kernen. Dit servicenetwerk sluit aan op het reguliere openbaar vervoer en combineert op een slimme wijze voorzieningen als rolstoeltaxi, regiotaxi, leerlingenvervoer en vervoer naar dagsbesteding en dagopvang. Organisaties en ondernemers uit Houten worden hierbij betrokken.
- Fietsen is gezond, duurzaam en binnen Houten vaak sneller dan met de auto. Nadat Houten in 2008 uitgeroepen werd tot fietsstad, is het onze ambitie om in deze collegeperiode het imago als fietsstad van Nederland opnieuw te versterken. In samenspraak met belangenorganisaties en inwoners wordt onderzocht hoe dit het best bereikt kan worden.
De aansluiting op een snelfietsnet voor woon-werk verkeer en recreatie zullen we in ieder geval regionaal voortzetten zodat Bunnik, Nieuwegein en Utrecht beter bereikbaar worden. Hinderlijk of gevaarlijk gedrag van scooterrijders wordt bestreden. Ook de bewegwijzering voor fietsers geven we een impuls door heldere hoofdroutes te creëren en zichtbaar te maken met bijvoorbeeld een eigen kleur ('metro-systeem').

2. Sociale kracht: samen leven, zorgen voor elkaar en eigen verantwoordelijkheid

Samen leven

Inwoners van Houten vinden betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor elkaar en de eigen buurt belangrijk. Elkaar kennen, begrijpen en helpen, staat op nummer één als het gaat om je thuis voelen in je buurt. Het versterken van de sociale cohesie wordt als belangrijkste aandachtspunt voor de leefbaarheid genoemd (inwonersenquête 'Samen naar Houten 2025'). Inwoners van Houten zullen ook meer en meer betrokken worden bij de oplossingen van maatschappelijke vraagstukken en het verbeteren van de eigen leefomgeving.

- Verschillende activiteiten, gericht op ontmoeten, meedoen en bewegen, ook voor kwetsbare groepen, worden ondersteund en samen gebracht op kern-, wijk- en buurniveau. Unieke organisaties als Van Houten&Co en locaties als Schoneveld blijven een belangrijke rol vervullen bij het integreren van (1e lijns-) zorg en welzijn in de wijk en sociaal culturele activiteiten. Fysieke ontmoetingsplaatsen zijn nodig om in de aankomende periode de participatie van inwoners en overheid te faciliteren en te stimuleren.
- Samenwerking tussen organisaties in een buurt of wijk is een belangrijk uitgangspunt. Niet alleen bespaart dat kosten voor de gemeenschap, maar zo wordt ook een optimaal aanbod voor de buurtbewoners gemaakt. Een sterke brede ondernemende welzijnsorganisatie is daarbij een belangrijke basis.
- Het kleinschalig organiseren van ontmoetingsplekken is een kans om taken meer bij inwoners te organiseren. Door een plek in de buurt te bieden, het 'huis van de buurt', kan en mag iets vanuit de gemeenschap ontstaan. Deregulering zetten we in om ruimte te geven voor vernieuwende initiatieven en ondernemerschap.
- Gebouwen moeten zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt worden. Scholen, culturele centra en sportaccommodaties moeten aantrekkelijk zijn voor alle leeftijden om elkaar te ontmoeten voor verschillende doeleinden. Scholen hebben een rol in wijkactiviteiten en wijkthema's komen aan de orde op school. Op deze wijze bouwen we ook het Brede school-concept dat we nu al hebben in Houten, verder uit.
- Goed inzicht in de voorraad van bestaande gebouwen (maatschappelijk vastgoed) is noodzakelijk om een goede match te kunnen maken tussen gebouw en wensen van mensen en doelgroepen. Om tegemoet te komen aan verschillende behoeftes blijven we oog houden voor behoud van variatie en diversiteit van gebouwen. Gelijktijdig maakt het domein van maatschappelijk vastgoed nadrukkelijk onderdeel uit van de ombuigingstaakstelling.

Transities

De voorgenomen wijzigingen in Jeugdzorg, WMO, Participatiewet en langdurige zorg (AWBZ) stelt ons als gemeente voor grote uitdagingen, omdat deze gepaard gaan met een opgelegde bezuinigingstaak. De overheveling van taken en geld van het rijk naar de gemeente biedt ook kansen voor vernieuwing in het sociale domein. Het is daarom belangrijk dat we houvast en zekerheid bieden voor mensen die zorg nodig hebben en tegelijkertijd ons gezond verstand gebruiken om vernieuwing mogelijk te maken. Ons uitgangspunt is dat in Houten niemand tussen wal en schip valt als er zorg nodig is. Iedereen in Houten doet mee, blijft meedoen en blijft erbij horen.

- Preventie en vroeg signaleren van problemen en bieden van lichte kortdurende hulp is noodzakelijk om deze zo beperkt mogelijk te houden en om erger te voorkomen. We investeren in preventie, stimuleren de omslag van denken in risico's naar kansen en van individuele focus naar een integrale aanpak.
- 'Eén gezin, één plan, één regisseur' is het uitgangspunt bij de decentralisaties in het sociale domein. We gaan uit van een gezamenlijke taak voor zorgvragers, mantelzorgers (familie, vrienden, buurtgenoten), vrijwilligers, professionals, maatschappelijke organisaties en WMO-raad en de gemeente.

Doel is maatwerkoplossingen te realiseren samen met de zorgvrager die eigen regie heeft. Dat wil zeggen op eigen kracht je leven op de rails krijgen. De gemeente heeft een intermediaire rol om de kwaliteit van de zorg op peil te houden ('Houtense norm').

- Tot 2016 (gedurende 2014 - 2015) blijven er 'hekkens' om de budgetten voor het sociaal domein. Er worden geen andere dan de reeds overeengekomen bezuinigingen op het sociaal domein ingeboekt. Bedoeling is om in het overgangsjaar rust te houden voor zowel zorgvragers als professionals en mantelzorgers. Binnen het domein kunnen de budgetten wel verschuiven. Meevallers op het ene budget zullen worden ingezet om tegenvallers op een ander budget te compenseren. In elk geval zal de gemeente de korting op het budget voor de huishoudelijke zorg moeten opvangen maar wel de kwaliteit van zorg behouden. We moeten zicht houden op een adequate kosten-/batenaftreking met reële tarieven binnen het hele sociale domein.
- Het huidige budget voor het sociale domein bedraagt € 13 miljoen, vanaf 2015 zal het budget ruim €28 miljoen zijn. Het nieuwe budget wordt door het Rijk tot 2017 in een apart deelfonds geplaatst. Het rijk zal de besteding van de nieuwe middelen strikt monitoren. Deze periode zal benut worden om de zorginnovatie te stimuleren en de middelen van het sociaal domein op slimme wijze te koppelen aan andere domeinen. Hierdoor worden besparingen binnen het sociaal domein mogelijk. We willen in Houten, samen met de professionele partners, mantelzorgers en zorgvrager, behouden wat goed is, efficiënter werken waar dat kan en inzetten op vernieuwing van het sociale domein.

Werk en bijstand

In Houten doet iedereen mee. Voorop staan de eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. De norm is het hebben van betaald werk. Dit levert niet alleen een inkomen op maar biedt ook de meeste kans op participatie in de samenleving. Ook biedt het mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing.

Indien betaalde arbeid niet voorhanden of mogelijk is, zijn andere instrumenten van (onbetaalde) arbeid zoals vrijwilligerswerk beschikbaar. Doel is in de eerste plaats het verbeteren van de eigen vaardigheden om terug te kunnen keren in het arbeidsproces. Voor wie, op basis van objectieve normen, werken (tijdelijk) niet mogelijk is zijn er sociale voorzieningen.

- Het regionale samenwerkingsverband WIL moet haar activiteiten zodanig uitvoeren (daarbij actief gemonitord door de gemeenteraad) dat mensen zo kort mogelijk gebruik maken van de sociale voorzieningen. Een uitkering is immers tijdelijk, bedoeld als overgang om een nieuwe plek in de maatschappij te vinden.
- Persoonlijke ontwikkeling staat voorop. Voor hen die gebruik maken van de sociale voorzieningen wordt echter verplichte tegenprestatie niet uitgesloten. Op korte termijn ontwikkelen we in regionaal verband (Werk en Inkomen Lekstroom) in het kader van de nieuwe Participatiewet hiervoor beleid.
- Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt leveren we maatwerk.
- Onnodig beroep op een uitkering of voorzieningen willen we voorkomen. Om de uitkeringsgelden beschikbaar te houden voor mensen die het echt nodig hebben, pakken we fraude aan.
- We bestrijden armoede en sociale uitsluiting en willen financiële drempels slechten die participatie naar vermogen in de weg staan. We zetten effectieve schuldhulpverlening in ter voorkoming van structurele armoede.

Onderwijs en ontwikkeling

Onderwijs vervult een belangrijke functie in de ontwikkeling van (jonge) mensen en vormt daarmee een belangrijke investering in de toekomst van Houten.

- We stimuleren het komen tot één doorgaande leerlijn van het opvang- en onderwijssysteem tot 12 jaar.

- De taal- en/of ontwikkelingsachterstand moet zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en aangepakt. Ouders, consultatiebureauartsen, logopedisten, peuterschool en kinderopvang worden hierbij uitdrukkelijk betrokken.
- Ook voor volwassenen is de beheersing van de taal noodzakelijk om volwaardig mee te doen. Hierbij denken we ook aan vluchtelingen.
- We werken samen met het basis- en voortgezet onderwijs in Houten aan frisse scholen en (projecten over) cultuur en duurzaamheid.
- Het behalen van een startkwalificatie is van groot belang. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt vraagt voortdurende aandacht. We stimuleren het organiseren van (maatschappelijke) stages en leerwerkplekken en bedingen stageplaatsen bij aanbestedingen. We willen dat onderwijs en bedrijven vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen, en onderzoeken actief welke rol wij daarin kunnen vervullen.

Passend Onderwijs

Uitgangspunt is dat elke leerling het onderwijsaanbod krijgt voor een optimale ontwikkeling. Onze scholen zijn ervoor om kinderen zoveel mogelijk een plek te laten krijgen in het reguliere onderwijs (inclusie).

- We stimuleren dat Houtense scholen en speciaal onderwijsscholen in de regio samenwerken en onderling afspraken maken over expertiseontwikkeling en hun ondersteuningsprofiel.

Jongeren

- We stimuleren jongerenactiviteiten, uitgaansmogelijkheden, festivals en evenementen zodat jongeren een vrijetijdsbesteding kunnen hebben.
- We bevorderen de samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties. Deze organisaties bieden niet alleen ontspanningsmogelijkheden, maar ook kansen om talenten te ontdekken en persoonlijk te groeien.

Ouderen

- Naast zorg en welzijn voor ouderen willen we inzetten op het actief betrekken van ouderen. Onder andere door gebruik te maken van hun kennis en vaardigheden en deze in te zetten ten behoeve van de gehele samenleving. Ouderen doen actief mee.
- Mobiliteit, door (kleinschalig) vervoer van deur tot deur, en communicatie hierover zijn voor ouderen van belang.
- Het bestrijden van eenzaamheid en vroegsignalering van zorgbehoeften en psychische problemen is belangrijk. We hebben aandacht voor dementie en onderzoeken hoe Houten een 'dementievriendelijke gemeenschap' kan worden.
- We zetten in op zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Bijvoorbeeld door stimulering van de inzet van innovatieve middelen als e-health en domotica.

Volksgezondheid

- Speerpunten zijn psychosociale problemen, gewichtsproblemen en verslavingsproblematiek. Seksuele voorlichting en (gast)lessen over de gevolgen van drugs en alcohol voor de hersenen, over roken, gezond eten en overgewicht komen op school aan bod. De inzet van ervaringsdeskundigen hierbij is belangrijk.

Behoud van unieke voorzieningen

Unieke voorzieningen, zoals het zwembad, het theater, de jongerenvoorzieningen en de bibliotheek, zijn en blijven belangrijk als 'sociaal cement' voor de inwoners en als ontmoetingsplaats. We zorgen dat deze voorzieningen behouden blijven voor de Houtense samenleving.

- Wel zullen we ons herbezinnen op de wijze van inrichting en exploitatie van verschillende voorzieningen. Daarbij verkennen we actief hoe en in hoeverre (unieke) voorzieningen kunnen worden teruggegeven aan de samenleving.

- Het beheer van het zwembad wordt in 2017 opnieuw aanbesteed. Inzet daarbij is om een structureel financieel voordeel te halen.
- We onderwerpen de functie van de bibliotheek aan een kritische evaluatie en willen daarmee een vorm vinden die aansluit bij behoefte en financiële noodzaak tot ombuigen. Dit vraagt creativiteit, innovatie en goede samenwerking. De uitleenfunctie moet minimaal behouden blijven.
- We maken een inventarisatie van gebouwen met een maatschappelijke functie die bij derden worden gehuurd. Doel is een betere benutting van het gemeentelijk vastgoed.
- Ook bezien we hoe kapitaallasten van gebouwen kunnen verminderen door af te schrijven op de boekwaarde. Hiertoe kan een beroep worden gedaan op een deel van de bekleemde reserves.

Cultuur

Cultuur is een belangrijke toegevoegde waarde in onze Houtense samenleving. Cultuur verbindt mensen.

- Het Theater is als 'huis van cultuur' een voorbeeld van een plek in het Slingergebied dat ontmoeting mogelijk maakt en verbinding uitstraalt. We bieden ruimte aan lokale initiatieven om dit gebied als zodanig nog verder te ontwikkelen.
- We willen het Cultuurfonds als stimulans voor cultureel ondernemerschap blijven inzetten.

Sport

Sporten draagt bij aan een gezonde levensstijl en sociale contacten. Ook stimuleert het een positieve houding. Iedereen moet kunnen sporten. Ook moet ieder kind een zwemdiploma kunnen halen. De focus van de gemeente moet liggen op breedtesport.

- We willen dat Houten zich onderscheidt met een gevarieerd sportaanbod en hebben hierin een rol in samenwerking met sportverenigingen.
- We onderzoeken hoe sportdeelname verder gestimuleerd kan worden.
- Op het gebied van de sportaccommodaties willen we actief andere exploitatievormen verkennen. Deze verkenning heeft enerzijds tot doel verenigingen meer keuzevrijheid en ondernemerschap te bieden bij de exploitatie van hun accommodatie. Anderzijds moet dit leiden tot een besparing.

Cultuur- en sportfonds

In de vorige collegeperiode is er bezuinigd op de beschikbare subsidies voor sport en cultuur. Het Cultuur- en het Sportfonds zijn overgebleven. Wij willen deze fondsen in de komende periode ongemoeid laten, om het een stimulans voor ondernemerschap te laten zijn en verenigingen en instellingen via deze fondsen ook uit te dagen om een bijdrage te leveren aan de nieuwe gemeentelijke taken.

Recreatie en toerisme

Houten heeft veel (potentiële) mogelijkheden voor recreatie van de eigen inwoners en een goede basis voor toerisme (de forten, de ligging aan de Limes en het aantrekkelijke buitengebied).

- We willen in onze regelgeving meer ruimte bieden om de recreatiefunctie te ontwikkelen. Daarbij moet regelgeving ondersteunend zijn (o.a. deregulering via de Algemene Plaatselijke Verordening) voor de ontwikkeling van het buitengebied.
- De mogelijkheden voor een verdere benutting van het Eiland van Schalkwijk worden vergroot door het in aanbouw zijnde streektransferium.
- We vergroten de aantrekkelijkheid van het bos Nieuw Wulven en het daarin gelegen speelbos door realisatie van een passende horecavoorziening en een goede ontsluiting op de Rondweg.

3. Vernieuwend bestuur: ruimte geven aan ondernemerschap en maatschappelijk initiatief

Ruimte voor de samenleving

De komende jaren zal in Houten van inwoners, ondernemers en instellingen veerkracht gevraagd worden om samen met de gemeente verantwoordelijkheid te nemen voor goede voorzieningen, professionele zorg en leefbare wijken. De kloof tussen samenleving en bestuur wordt kleiner. De lokale overheid wordt transparanter, toegankelijker en proactief in termen van meedenken, meehelpen en faciliteren. In een bij dit beleidsakkoord horend bestuursakkoord lichten we toe welke bestuursstijl de komende jaren hier voor nodig is.

We verhogen de participatie en de verantwoordelijkheid van de samenleving door middel van het volgende beleid:

- We creëren een structurele dialoog en samenwerking tussen overheid en samenleving.
- We zetten online platformen in om inwoners inspraak te geven. Ook kunnen deze ideeën en initiatieven genereren (ook voor de gemeenteraad).
- We ondersteunen, stimuleren en waarderen vrijwilligerswerk.
- We communiceren op een structurele, transparante en begrijpelijke wijze en doen dit tijdig en volledig.
- Waar mogelijk verminderen we bestaande en beperken we nieuwe regelgeving.

Toekomstvisie Houten 2025

In het najaar van 2013 is als tussenstap in het proces naar een nieuwe toekomstvisie de Toekomstagenda vastgesteld. Eind 2014 willen we de visie Houten 2025 aan de gemeenteraad aanbieden. In het traject naar het formuleren van deze visie organiseren we een burgertop waarin inwoners van Houten zich kunnen uitspreken over wenselijke ontwikkelrichtingen van onze gemeente.

Economische ontwikkeling en profilering

Essentieel voor het behoud en de groei van de economie is een goed ondernemersklimaat, waarbij bestaande bedrijven zich kunnen ontwikkelen en Houten ook aantrekkelijk is voor bedrijven om zich hier te vestigen.

- We moedigen initiatieven van ondernemers aan en faciliteren deze. Het uitgezette beleid vormt het kader, maar er is nadrukkelijk ruimte voor experimenten. Het gemeentelijk ondernemersloket pakt initiatieven op een proactieve wijze aan. De accountmanagers van dit loket beschikken daartoe over voldoende kennis en bevoegdheden.
- We formuleren de komende collegeperiode een nieuw detailhandelsbeleid als onderdeel van een economische visie. Het is noodzakelijk om ontwikkelingen, zoals internethandel op een zodanige manier in te passen dat er ruimte is voor innovatieve winkelconcepten. Dit om de huidige winkelgebieden toekomstbestendig te maken en winkelleegstand te voorkomen.
- In het kader van Houten 2025, zetten we ons in voor een goede citymarketing gericht op de promotie van Houten als aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en inwoners. Deze citymarketing zorgt voor versterking van de lokale economie door het stimuleren van bestedingen in de horeca, detailhandel en de verkoop van (streek-)producten. De website 'Welkom in Houten' is hiervoor een eerste stap.
- De gemeente neemt de rol op zich om onderwijs- en kennisinstellingen te verbinden met het bedrijfsleven (Agro, transport, ICT en energie). Kennisverspreiding en -toepassing levert toegevoegde waarde voor ondernemers om tot duurzaam ondernemen en versterking van het economisch profiel te komen.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en verwachten van lokale ondernemers dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan werkgelegenheid. Dit kan door het vormen van een lokaal platform waar lokale ondernemers en (jonge) werkzoekenden met elkaar

in contact worden gebracht (anticiperend op de participatiewet). Bij inkoop en aanbesteding hebben we zelf aandacht voor de mogelijkheid van 'social return' als contractvoorwaarde.

- Ons economisch beleid richt zich op snel groeiende vormen van ondernemerschap, zoals ZZP-ers. We faciliteren een digitale marktplaats waar vraag en aanbod bij elkaar komen en waar de lokale kwaliteit zichtbaar wordt voor (Houtense) bedrijven.
- We willen op korte termijn met de ondernemersverenigingen het gesprek aangaan over de verruiming van de winkeltijden. De uitkomsten van deze gesprekken en de uitkomsten van het burgerpanelonderzoek over dit onderwerp dienen als input voor een raadsvoorstel dat in 2014 aan de raad zal worden voorgelegd.
- Specifiek voor de horeca maken we samen met ondernemers werk van de deregulering van sluitingstijden.

Regionale Samenwerking

Samenwerking tussen gemeenten kan de kwaliteit en doelmatigheid van dienstverlening aan inwoners en bedrijven verhogen. Als die meerwaarde aannemelijk is, staan we open voor vergaande vormen van samenwerking met andere gemeenten.

Samenwerking is soms gericht op gezamenlijk werken aan regionale ambities (U10 / Bestuur Regio Utrecht), soms gericht op kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte uitvoering van taken (Werk en Inkomen Lekstroom, belastingen, vastgoed), en soms gericht op beleidsontwikkeling en kennisuitwisseling in combinatie met gezamenlijk inkopen op basis van lokale uitvoering (sociaal domein Lekstroom).

- Bovenstaande vormen van samenwerking geven we de komende jaren blijvend aandacht.
- Aanvullend willen we verdergaande vormen van samenwerking met andere gemeenten verkennen. Enerzijds vanuit motieven van kwaliteitsverbetering, kwetsbaarheidsvermindering en kostenverlaging. Anderzijds vanuit een vergelijkbare bestuurlijke visie op de rol van de lokale overheid in een veranderende samenleving. Met buurgemeente Wijk bij Duurstede zal hiervoor op korte termijn een verkenning starten.
- Binnen de samenwerking met andere gemeenten bewaken we dat gemeentelijke instellingen goed bereikbaar zijn voor Houtense inwoners, bijvoorbeeld door een lokale ingang.
- De lokale regie op deze samenwerkingsverbanden verdient de komende jaren meer aandacht. Nog in 2014 wordt in kaart gebracht welke mogelijkheden er zijn om de democratische inbedding en lokale sturing van deze verbanden te versterken.
- We vinden het belangrijk, vanuit de toekomstagenda Houten 2025, duidelijker uitgewerkt wordt wat de positie van Houten in de regio wordt zodat gemeenten in de regio elkaar kunnen versterken in plaats van beconcurreren.

Openbare Orde en Veiligheid

Houten is relatief veilig; inwoners geven de veiligheid in de eigen buurt een 7,3. Na een verslechtering van de veiligheidscijfers in 2011 en 2012 hebben we in 2013 een dalende trend weten te vinden. Dit willen de de komende jaren voortzetten. Zo blijft Houten een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te ondernemen.

- Veiligheid is een kerntaak van gemeente en politie. Maar we zullen zeker ook een beroep doen op en samenwerken met inwoners, ondernemers en (sport-)verenigingen. Inwoners nemen hun verantwoordelijkheid door het nemen van preventieve maatregelen (politiekeurmerk), het melden van verdachte situaties (112) en het assisteren van de politie (burgernet, whatsapp groepen). Politie en gemeente blijven de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en verenigingen stimuleren én waarderen. We gaan de mogelijkheden voor participatie van inwoners in de handhaving op wijkniveau nader verkennen.
- De sociale veiligheid bevorderen we door de kwaliteit in het onderhoud van de openbare ruimte te handhaven op een daarvoor noodzakelijk niveau. Ook is er voldoende toezicht in de openbare ruimte en wordt er passend opgetreden en gehandhaafd.

- We zetten nog meer in op de verhoging van de pakkans. Alleen bij opsporing en ernstige verstoring van openbare orde wordt inzet van camera's gerechtvaardigd, uiteraard met inachtneming van de privacy. Schade wordt zo veel mogelijk verhaald op veroorzakers.
- Onze Houtense jongeren hebben ook recht op de openbare ruimte. Door het communiceren van alternatieve mogelijkheden voor tijdsbesteding en de inzet van vrijwilligers in het jongerenwerk voorkomen we overlast zoveel als mogelijk.
- Er komen minder regels; maar deze regels zijn dan wel duidelijk en worden strikt gehandhaafd. Gemeente, politie en boa's hebben elk een belangrijke rol in de communicatie hierover naar en met het publiek.
- In 2015 leggen we de raad een nieuw integraal veiligheidsplan voor waarin de prioriteiten voor de komende vier jaar worden vastgelegd.

Organisatieontwikkeling en Dienstverlening

Voor ons staan de inwoners en ondernemers van Houten centraal. De werkwijze van het bestuur, de raad en de organisatie is transparant, klantgericht én gericht op samenwerken.

De gemeente moet de kunst verstaan om in de juiste verbindingen met anderen en vanuit een integrale blik te schakelen in rollen (soms meer vanuit een regierol en soms meer faciliterend).

- We stellen ons als doel dat inwoners vinden dat de gemeente goed luistert, aanspreekbaar is en meedenkt en meten dat met burgerpanels en de leefbaarheidsmonitor. Via een traject van organisatieontwikkeling is hier de afgelopen jaren al aan gewerkt. Dit traject wordt de komende jaren verdiept en verbreed.
- De ingezette organisatieontwikkeling ondersteunt de ambities van bestuurlijke vernieuwing. Verdere ontwikkeling van ambtelijke vaardigheden en capaciteiten om snel, slagvaardig en hoogwaardig de bestuurlijke ambities te ondersteunen staat de komende coalitieperiode op de agenda.
- We zetten in op digitalisering van de dienstverlening, het 'lean' maken van administratieve processen en papierarm werken. Dat is efficiënter en leidt meestal tot betere producten en diensten. Dat willen we bereiken door een professionele website, uitbreiding van de digitale dienstverlening en werken op afspraak. Tegelijk houden we oog voor de groep inwoners die minder digitaal vaardig is en daarom meer begeleiding nodig heeft bij het aanvragen van producten en diensten. Ook blijven we de informatieveiligheid bewaken.

Huis voor de stad

- Ook onze huisvestingssituatie houden we tegen het licht in het kader van onze veranderende rol. We willen de mogelijkheid verkennen van een 'huis voor de stad'. Daarbij beperken we ons niet tot het huidige gemeentehuis, maar verbreden het onderzoek tot een mogelijke clustering van stedelijke maatschappelijke functies/voorzieningen in het westelijk deel van het centrum. Dit biedt de kans de synergie tussen de maatschappelijke organisaties in Houten te bevorderen. Een centrale plek in de stad waar inwoners terecht kunnen met vragen om hulp, informatie, ondersteuning én voor ontmoeting, kunst en cultuur. Maar ook een plek waar de samenwerking tussen de professionals in die maatschappelijke organisaties gemakkelijk is.

4. Gezonde financiële basis: verantwoord beheer van inkomsten en uitgaven

Evenals in de vorige bestuursperiode zetten wij in op financiële stabiliteit. Dit betekent dat het financiële huishoudboekje tot en met 2018 structureel op orde is. Ook een solide bekleemde reservepositie en een vrije algemene reserve die voldoet aan de provinciale norm zijn belangrijke pijlers voor financiële stabiliteit.

Om deze financiële stabiliteit te realiseren zijn uiterlijk in 2018 nieuwe ombuigingen noodzakelijk. Het uiteindelijke bedrag aan ombuigingen is afhankelijk van datgene dat nodig is om de meerjarenbegroting structureel in evenwicht te houden en te voorzien van een solide financiële buffer. Hierdoor is het niet direct nodig om bij financiële tegenvallers aanvullende ombuigingsmaatregelen te nemen.

De omvang van de extra benodigde ombuigingen in dit beleidsakkoord ligt op basis van de huidige inzichten binnen een bandbreedte van € 2,5 - € 3,0 miljoen. Bij deze nieuwe ombuigingen worden (unieke) voorzieningen ontzien. Een verhoging van de OZB is nu niet aan de orde. Dit komt pas aan de orde als alle andere mogelijkheden zijn verkend en niet tot gewenste (financiële) effecten leiden. De onderstaande tabel geeft de ombuigingsrichtingen op hoofdlijnen weer.

Tabel: ombuigingsrichtingen / - bedragen in 2018

Ombuigingsrichting	* € 1.000	Toelichting
Maatschappelijk vastgoed	700	Boekwaarden van vastgoed verlagen of afboeken om verkoop / verhuur, herontwikkeling, beter sluitende exploitaties en / of het overdragen van voorzieningen aan derden / samenleving mogelijk te maken.
Intergemeentelijke samenwerking	400	Intensiveren van de verkenning van samenwerking van gemeenten in het Kromme Rijngebied.
Kunst, cultuur en sport	700	Bibliotheek en zwembad blijven als unieke voorziening behouden voor de Houtense samenleving, maar wel een herbezinning op inrichting en exploitatie (verlaging budget bibliotheek € 300.000 en zwembad € 200.000). Door verzelfstandiging van het beheer / onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties kunnen de budgetten worden verlaagd met € 200.000.
Inbreiding / herprogrammering	100	Extra inkomsten door kleinschalige inbreidingslocaties (Wegwijzer / Den Oord en Mozaïek De Haag) en stimuleringsmaatregelen om leegstaande kantoorruimte om te bouwen tot 100 jongeren- / starterswoningen.
Wmo openeinde regelingen	400	Vanaf 2016 zijn er kansen / mogelijkheden om, binnen de uitbreiding en de transformatie van het sociale domein, de bestaande budgetten te verlagen.
Structurele effecten op basis van jaarrekeningsresultaat 2013	400	- voorzieningenniveau openbare ruimte (€ 200.000) - budgetonderschrijdingen ≤ € 75.000 (€ 200.000)
Nog in te vullen bij uitwerking collegeprogramma 2014-2018	300	Op basis van de resultaten van de meicirculaire 2014 wordt het benodigde ombuigingsvolume in het collegeprogramma 2014-2018 verder uitgewerkt.
Totaal ombuigingsrichtingen	3.000	Ombuigingsrichtingen uitwerken in collegeprogramma.

Om beweging mogelijk te maken zetten we een deel van de bekleemde reserve in. In feite wordt zogenaamd "liggend" geld ingezet om naast ombuigingen ook investeringen in de toekomst van Houten te doen. Dit 'toekomstfonds' richt zich op herontwikkeling, initiatieven voor energietransitie en (in samenspraak met de accountant) afboeken van de boekwaarde op gebouwen tot een reële commerciële of maatschappelijke waarde. Hierdoor kunnen exploitatielasten worden verlaagd, waardoor nieuwe maatschappelijke initiatieven mogelijk worden gemaakt. Ook maakt dit verkoop en/of verhuur van leegstaand vastgoed kansrijker.

In de begroting 2012 en de perspectiefnota 2013 heeft de raad spelregels/criteria vastgesteld voor respectievelijk het realiseren van het totale pakket van ombuigingen (eerste en tweede fase) en het aanspreken van de bekleemde reserve. De financiële omgeving/vraagstukken zijn de afgelopen jaren veranderd. Daarom worden in dit beleidsakkoord deze specifieke spelregels/criteria geactualiseerd.

Spelregels voor het realiseren van ombuigingen

1. Indien het financieel effect van individuele ombuigingsmaatregelen groter is dan begroot, wordt het surplus ingezet ter compensatie van niet-gerealiseerde ombuigingen.
2. Indien er daarna nog sprake is van een (per saldo) positief financieel effect wordt voorgesteld dit in de onderstaande volgorde in te zetten:
 - a. ter versterking van de solide financiële buffer in 2018 indien die \leq € 0,5 miljoen is;
 - b. voor de versterking van de vrije algemene reserve indien die \leq provinciale norm (ongeveer € 2,5 miljoen) is;
 - c. voor versterking van de bekleemde reserve indien die \leq € 20 miljoen is;
 - d. voor beleidsintensivering en/of nieuw beleid;
 - e. voor een verlaging van de onroerendzaakbelasting.

Criteria voor onttrekkingen / stortingen

Zoals gezegd wordt om beweging mogelijk te maken een deel van de bekleemde reserve ingezet. In de begroting 2012 heeft de raad eerder een aantal criteria voor vastgesteld. Onttrekkingen en stortingen moeten minimaal aan één van deze criteria voldoen. Algemeen geldt dat voor zowel de onttrekking als de storting de oorzaak éénmalig of tijdelijk karakter moet hebben. Daarnaast moet er bij voorkeur sprake zijn van een meerjarig effect.

1. Onttrekkingen aan de bekleemde reserve:
 - op basis van keuzes door de raad vanuit de ruimtelijke agenda, waarbij het uitgangspunt is het bereiken van een meervoudig maatschappelijk of financieel effect;
 - op basis van keuzes door de raad vanuit de maatschappelijke investeringsagenda, waarbij sprake is van een minimaal structureel financieel rendement van 5%;
 - negatieve financiële effecten van de toepassing van ingezette instrumenten als de koopgarant regeling en startersleningen.
2. Stortingen in de bekleemde reserve:
 - gecalculeerde, maar op basis van het programma van eisen niet benodigde middelen voor risico's binnen projecten uit de ruimtelijke agenda;
 - positieve effecten van de toepassing van ingezette instrumenten als de koopgarant regeling en startersleningen.

Tot slot zetten we de komende bestuursperiode als onderdeel van de planning- en controlcyclus ook in op de ontwikkeling van interactieve digitale verantwoording. Deze verantwoording bevat de voor de raad noodzakelijke strategische bestuurlijke informatie. Daarbij dient er meer inzicht te worden geboden in hoeverre doelstellingen wel of niet worden behaald en oorzaken daarvan. Ook denken we aan het digitaal gebruiksvriendelijk en interactief ontsluiten van informatie over de vraag waaraan het publiek geld wordt besteed. Een dergelijke ontwikkeling kost tijd. De scope om tot realisatie hiervan te komen is gericht op 2018.